

Światłem malowane

Krystyna Stankiewicz

domowy teatr cieni

Światło jest bardzo istotnym czynnikiem kształtowania przestrzeni. Kreuje nastrój, aranżuje przestrzeń domu, umożliwia codzienne funkcjonowanie. Po prostu jest niezastąpione.

To przede wszystkim oświetlenie sprawia, że w jednym pomieszczeniu czujemy się źle, a w innym tak dobrze, że nie mamy ochoty wychodzić...

Światło jest jednym z najintensywniej odbieranych bodźców zewnętrznych. Dzięki niemu możemy postrzegać przedmioty i barwy. Daje poczucie bezpieczeństwa i zapewnia komfort pracy. Wpływa też na nasze samopoczucie – brak odpowiedniej ilości światła sprawia, że czujemy się przygnębieni i brakuje nam energii do działania. Dlatego tak istotne jest prawidłowe oświetlenie wnętrz. Dotyczy to zarówno światła dziennego, jak i sztucznego.



fot. Estima



- 1 Wnętrze malowane światłem – naturalnym, sztucznym i blaskiem ognia (fot. Velux)
- 2 Ciekawa rzeźba wyeksponowana w dobrze doświetlonym wykuszu (Galeria Ruffles, fot. Mariola Wołkowicz)
- 3 Domowy teatr cieni (fot. D. Chrząszcz)

W PROMIENIACH SŁOŃCA

Światło dzienne dają nam przede wszystkim okna – im większe, tym lepiej. Optymalne warunki oświetlenia przez cały dzień zapewnia strona południowa. Okna usytuowane od zachodu wprowadzają do wnętrza także dużo światła, ale w upalne dni trzeba je zasłaniać. Skierowane na wschód dają sporo światła, ale tylko w godzinach przedpołudniowych. Światło wnikające od południa, zachodu i wschodu tworzy we wnętrzach ostre kontrasty. Najmniej męczy wzrok światło z okien północnych – jest najbardziej równomierne (mniej jest ciemnych miejsc i oświetlonych kontrastowo powierzchni).

Nieco inne warunki oświetlenia panują na poddaszach. Specjaliści twierdzą, że okna połaciowe mogą dawać nawet o 40 % światła więcej niż pionowe o tej samej powierzchni. Kąt padania promieni jest tu bowiem inny, przy czym zależy on nie tylko od pory dnia i roku, ale także od kąta nachylenia dachu. Im jest on mniejszy, tym mniej światła wpada do wnętrza.

Na poddaszu lepiej zaplanować kilka małych okien w różnych miejscach, niż jedno duże o tej samej powierzchni szyb.

Strumień światła, przedostający się przez okno, odwzorowuje jego kształt na ścianach, podłodze, meblach... Ten świetlny obraz wędruje wraz ze słońcem. Znając drogę jego wędrówki, warto tak zakomponować wnętrze, aby znalazły się na niej elementy wzbogacające plastykę tego obrazu. Mogą to

być np. rośliny o ciekawym kształcie liści, które rzucają interesujące cienie, wazony czy wysokie misy z kolorowego szkła – przenikające przez nie światło przeniesie ich barwę w głąb pomieszczenia.

Przez odpowiedni dobór kolorów działanie światła słonecznego można wzmocnić lub osłabić, a także optycznie korygować przestrzeń.

Niewielkie pomieszczenie z małymi oknami będzie wydawało się większe, jeśli rozjaśnimy je kolorami jasnymi, pastelowymi, odbijającymi światło. Nagromadzenie zaś ciemnych przedmiotów w widnym wnętrzu spowoduje, że będzie sprawiało ono wrażenie mniejszego.



**I STAŁA SIĘ
JASNOŚĆ**

Światło sztuczne daje większe możliwości kształtowania przestrzeni niż dzień. Ponadto można je dowolnie modyfikować. Odpowiednio zaprojektowane, pozwala w zależności od potrzeby i nastroju chwili kształtować przestrzeń domu, wyodrębnić je lub łączyć, tworzyć kąciaki do pracy, wypoczynku czy zabawy. Aby spełnić to zadanie, niezbędne jest właściwe rozmieszczenie punktów świetlnych oraz staranny ich dobór. O tym decyduje funkcja pomieszczenia, jego wielkość, proporcje i wyposażenie. Ostateczny efekt zależy od tego, w jaki sposób światło rozkłada się w pomieszczeniu i jak jest kierowane. To ono bowiem sprawi, że nasz wzrok będzie koncentrował się na detalach i najciekawiej zaaranżowanych dekoracjach. Jeśli zaś światło wyodrębni jakiś wybrany fragment wnętrza, miejsce to będzie nas zachęcało do tego, aby znaleźć się w jasnym kręgu lampy.



◀ **Łazienka:** 1 – oświetlenie ogólne (plafoniera), 2 – reflektorek halogenowy oświetlający lustro, 3 – listwa z halogenami nad wanną.

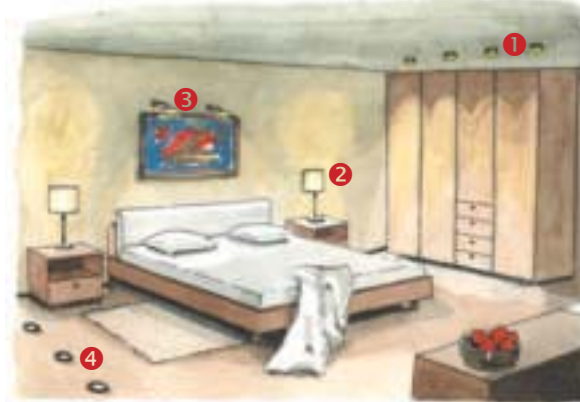


▶ **Kuchnia:** 1 – reflektorki halogenowe oświetlające wiszące szafki, 2 – lampa wisząca nad stołem, 3 – świetlówki oświetlające blat roboczy.

Aranżacja oświetlenia różnych pomieszczeń



◀ **Pokój dzienny:** 1 – listwa z halogenami do oświetlenia ogólnego, 2 – lampa wisząca oświetlająca mały stolik, 3 – lampa stojąca, 4 – lampa stojąca z regulowanym kątem nachylenia.



▶ **Sypialnia:** 1 – halogeny wbudowane w sufit oświetlające wnętrze szafy, 2 – lampy stojące, 3 – reflektorki halogenowe, 4 – halogeny wbudowane w podłogę.

W ZACZAROWANYM KRĘGU

5

Dzięki coraz bogatszej ofercie rynku możliwości kreowania przestrzeni światłem sztucznym są niemal nieograniczone. Współczesne rozwiązania pozwalają na tworzenie nastrojów i efektów wizualnych, które jeszcze nie tak dawno kojarzyły nam się tylko z teatrem czy kinem.

Specjaliści od projektowania oświetlenia twierdzą, że dobre światło to takie, które dochodzi tam, gdzie trzeba, eksponując konkretne miejsca. Możemy to osiągnąć stosując w domu trzy rodzaje oświetlenia, przy czym każde z nich służy innym celom.

Oświetlenie ogólne służy przede wszystkim orientacji w położeniu mebli

- 4 Jednorodność stylistyczna opraw porządkuje wnętrze (fot. Markslojd)
- 5 Duża ilość lamp pozwala zmieniać, w zależności od potrzeb, nastrój pokoju (fot. Markslojd)
- 6 W tym wnętrzu wykorzystano lampy o różnej funkcji i stylistyce (fot. IKEA)



6



i przedmiotów, i powinno oświetlać całe wnętrze. Taki efekt dadzą lampy wiszące lub wpuszczane w sufit. Tradycyjne żyrandole, plafoniere lub systemy nowoczesnych halogenów umieszcza się zwykle w jego centralnym punkcie, przy czym ważne jest, aby emitowały światło rozproszone we wszystkich kierunkach. Lampy wpuszczane w sufit można rozmieszczać i zestawiać dowolnie. Są to małe reflektorki, które montuje się w sufitach z płyt gipsowo-kartonowych, które najlepiej się sprawdzają w holach, łazienkach i kuchniach.

Ze względu na funkcję oświetlenia ogólnego, ważne jest, aby można było je włączać tuż przy drzwiach. Oświetlenie ogólne zwykle bywa najbardziej eksploatowane, dlatego warto wybrać źródła światła o niskim zużyciu energii.

Oświetlenie miejscowe. Daje odpowiednie światło w miejscach, w których wykonujemy jakieś czynności: pracujemy, jemy posiłki lub czytamy. Powinno być jaśniejsze od ogólnego i odpowiadać potrzebom, wynikającym z charakteru wykonywanych czynności.

Oświetlenie dekoracyjne. Dzięki niemu można tworzyć nastroj i dzielić lub



8



7

akcentować wybrane fragmenty wnętrza: wnęki, kolumny bądź schody. Można też wydobywać z półmroku atrakcyjne detale lub podkreślać barwy i faktury materiałów. Do tego celu wykorzystuje się światło o barwach chłodnych lub ciepłych, zależnie od efektu, jaki chcemy uzyskać. Mogą to być małe lampki, swobodnie rozsiiane w przestrzeni lub uporządkowane według jakiegoś klucza. Subtelność i elegancję osiągniemy, stosując niskonapięciowe żarówki halogenowe – tzw. kapsułki, halogenowe systemy liniowe oraz reflektorki o regulowanym kącie i natężeniu światła. Duże możliwości dekoracyjne stwarzają też kolorowe źródła światła – np. żarówki typu Softone (do oświetlenia dekoracyjnego dobiera się żarówki o nasyconych barwach).

Planując oświetlenie dekoracyjne warto precyzyjnie ustalić kierunek jego padania, aby uniknąć niekorzystnych odbić.



9

Warto wiedzieć

- Natężenie światła można regulować za pomocą włączników z tzw. ściemniaczami. Po ich zainstalowaniu tę samą lampę można raz ustawić na intensywne świecenie, a innym razem – na nastrojowy półmrok. Ściemniacze nie nadają się jednak do lamp z żarówkami niskonapięciowymi.
- Lampy z metalowymi kloszami dają lepsze światło, jeśli od wewnątrz pomalowane są białą lub – jeszcze lepiej – srebrną farbą.

SPECJALNOŚĆ - EFEKTY SPECJALNE

Odpowiednio reżyserując nasz domowy teatr światła, niewielkim kosztem możemy stworzyć nastrojowe i niepowtarzalne wnętrza. Wszystko zależy od naszej inwencji oraz pomysowości.

Trudno wskazać żelazne zasady, rządzące projektowaniem oświetlenia. Nie bójmy się jednak sięgać po rozwiązania nowatorskie, wnoszące do wnętrza odrobinę fantazji. Właściwości plastyczne światła doskonale się do tego nadają. Próbujmy dekoracyjnie

- 7 Nastroj pomieszczenia uzyskano dzięki odpowiedniej aranżacji światła (fot. Milantex)
- 8 Stylowa lampa witrażowa może wzbogacić każde wnętrze – na zdjęciu kopia lampy Tiffany`iego „Maki” (fot. Tiffany Style Lamps Studio)
- 9 Klimaty etniczne (Galeria Ruffles, fot. Mariola Wołkowicz)
- 10 Lampy stojące zapewniają w sypialni przyjazne, rozproszone światło, a małe reflektorki służą do czytania (fot. Markslojd)
- 11 Dwufunkcyjna lampa stojąca – mocny strumień światła skierowany jest na sufit, a słabszy w stronę fotela (fot. Markslojd)





zestawiać ze sobą różne rodzaje oświetlenia, zaskakiwać niespodziewanymi efektami, wydobywając z cienia fragmenty godne zaakcentowania lub „gasząc” mniej ciekawe.

Nie zawsze pomieszczeniaumeblowane antykami muszą oświetlać tylko stylowe lampy. Interesujące efekty dekoracyjne uzyskamy instalując w nich nowoczesne lampy o prostych kształtach. I odwrotnie, jedna stylowa lampa może wprowadzić trochę ciepła do nowoczesnych, chłodnych wnętrz. Stanie się ono bardziej przytulne, jeśli zastosujemy lampy emitujące ciepłe światło i oświetlimy najciekawsze fragmenty bądź detale. Inaczej ostre kontrasty światła i cienia, nieprzyjemne dla oka zniechęcają do dłuższego przebywania w nim.

Odpowiednio rozmieszczając punkty świetlne można optycznie korygować niekorzystne proporcje pomieszczeń. Zbyt wysoki sufit będzie wydawał się niższy, jeśli oddalimy od niego światło



Warto wiedzieć

• Światło sztuczne zmienia kolorystykę pomieszczeń. Więcej światła pochłaniają ciemne ściany, zasłony, wykładziny i meble niż jasne. Kolory granatowy, ciemnobrązowy i ciemnozielony odbijają tylko 5-10% promieni świetlnych, a biały, jasnopopielaty i kremowy - 70-80%.

• Powierzchnie gładkie i lśniące (metal, porcelana, szkło) odbijają światło, dzięki czemu wydają się jaśniejsze. Powierzchnie o zdecydowanej fakturze (drewno, wełna, nieglazurowana ceramika) pochłaniają światło, przez co ich kolory wydają się ciemniejsze.

– lampę sufitową powiesimy na długim sznurze, strumień światła lamp podłogowych skierujemy w dół, a oświetlenie ścienne zamotujemy możliwie nisko. Natomiast, aby optycznie podwyższyć wnętrze, należy skierować światło do góry, na sufit. Mogą to być lampy ukryte za umieszczoną dość wysoko na ścianie listwą lub lampy podłogowe emitujące światło do góry. Niewielkie pomieszczenie będzie sprawiało wrażenie większego, jeśli mocniej oświetlimy dwie przeciwległe jego ściany. Podobny efekt uzyskamy akcentując światłem poszczególne elementy wystroju, umieszczone w różnych miejscach. Możemy też dodatkowo wykorzystać odbicia światła w lustrach, szklanych półkach itp. W podobny sposób można też „poszerzyć” wąskie wnętrza. Wystarczy intensywniej oświetlić dłuższe jego ściany – na przykład ukrytymi w ścianie reflektorkami.

- 12 Lampy o oryginalnym, nowoczesnym wzornictwie podkreślają charakter wnętrza (fot. Milantex)
- 13 Właściwe oświetlenie sprzyja dobremu samopoczuciu (fot. Osram)
- 14 Lampy plecione ożywiają wnętrza ciekawymi efektami świetlnymi (Galeria Ruffles, fot. Mariola Wołkowicz)